

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quæstio Prima. Quid sit Unio, & in quo formaliter consistat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

DISPUTATIO V.

DE UNIONE.

DE Unione in presenti disputatione agere, exigit non modo necessitas, ut pote cum sine huius cognitione non satis intelligantur materia & forma, veluti principia in actu secundo cuiuscumq; compositi substantialis, sed etiam, quia ipsa licet non sit principium, ut quod constitutum alicuius, est tamen principium ut quod, quae à Divo Aurelio Magno Augustino epist. 174. vocatur connexio & vinculum naturale, & enarr. 1. p. Pf. 69. familiaritas conglutinationis & compaginis: & expof. Pf. 130. unitas confortii: quare hic etiam de ea tractant Authores communiter, quos imitandos puto, cum ad declinandum non occurrat ratio, sit igitur

QUAESTIO I.

Quid sit unio? & in quo formaliter consistat?

I.
Ingressus ad
quaestionem.

Hæc quaestio jam omne contentiosum forum subterfugit quantum ad hoc, quod materia & forma intimè conjungi & componi debeant: ad constituendum totum aliquod compositum, contentione tamen longævâ altercatur usq; adhuc, num mediante aliquo vinculo superaddito id contingat? an verò immediatè sine ullo prorsus ligamine? In quâ materia Gregor. Arim. Marsilius, Connimb. Hurtadoz & plures alii, post Occamum existimant, unionem aliud non esse, quàm ipsas res intimè præfentes, & non distantes, adeoq; nihil putant ipsis superaddi. Econtra verò Doctor 2. d. 3. q. 4. Neutristæ post ipsum, & Thomistæ principaliores, cum Scotistis, aliquid superadditum, unionem defendunt. Inter se tamen denud non conveniunt in assignando, quid nam sit illud, nam Neoterici absolutum esse putant, Scotistæ verò respectivum, & id quidem tale, quod extrinsecus adveniens appellatur. Antequam verò hoc resolvam, ad priorem sententiam cum secunda

II.
Datur unio.

Dico I. Datur aliquod distinctum à materia & forma, per quod formaliter ipsæ uniantur. Ita Communis contra primam sententiam: &

Probatur primò: Autoritate D. Bernardi, Sermon. 71. in Cant. ubi ait, ubi eam vocat copulationem, conjunctionem, consensionem, & tandem dicit: *Duas oportere esse ad minus naturas & essentias, ut sit conjunctio seu unio.*

Probatur secundò: Quia non potest aliquod prædicatum novum competere alicui de novo, sine aliqua mutatione reali, sed materiae & formæ competunt de novo prædicata nova, videlicet quòd sint unitæ, quòd sint constituentes; ergò accipiunt etiam aliquam novam formam, sed illud novum non sunt ipsæ entitates materiae & formæ; ergò est aliquid superadditum: probatur subsumptum: quia si essent ipsæ entitates, deberent manere quàm diu manent entitates, sed non manent, ergò; probatur, quia si manerent tam diu, quàm diu manent entitates, deberet etiam tam diu manere compositum, sed compositum non manet quàm diu sunt entitates, ergò: probatur ma. quia tam diu manet compositum, quàm diu manent

partes unitæ, sed hic manerent partes unitæ, quia esse unitum nihil est præter entitates, quæ in se manent, ergò: probatur etiam mi. superior, quia manet corpus Sancti Francisci, & etiam anima secundum entitates, sicut etiam plurium aliorum Sanctorum & beatorum, & tamen non manet compositum Sancti Francisci, ergò. Probatur: Quia nullus fit transitus de contradictione in contradictionem, nisi mutatione aliqua factâ, sed materia & forma transeunt à non unitis ad unita; ergò debet necessariò intercedere aliqua mutatio nova; subsumo, quodocumq; aliquid de novo mutatur, debet se nunc aliter habere, quàm ante, sed non potest aliter se habere, nisi ipsi aliquid superaddatur, ergò &c.

Opponitur Autoritas Aristotelis §.

Meth. t. 15. & 2. de anima t. 2. ubi docet: materiam & formam immediatè uniri, quia sunt per se actus & potentia, ita ut ex ipsis fiat unum per se, sed si unirentur mediante unione superadditâ, non unirentur immediatè, nec fieret ex eis unum per se; ergò non uniantur mediante unione superadditâ; probatur minor, quia tunc non sit immediatè aliquid, quando aliquid aliud prærequiritur tanquam medium, sed &c. ergò. §. explicando Aristotelem, videlicet eum aliud non velle, quàm quòd materia & forma uniantur sibi immediatè ut quod, non verò ut quod, seu quòd nullum medium tale, quod prius informaretur à forma quàm materia, nec aliquid prius recipiatur in materia, quàm forma, ratio autem uniendo quo, non tollit immediationem, ut patet in pluribus aliis actibus, nam ut oculus meus videat objectum aliquod, necessario debet mediare visio veluti ratio vivendi, & tamen oculus non mediatè, sed immediatè videt.

Instatur: Si unio mediaret inter materiam & formam, tanquam aliquid superadditum, deberet esse prior in materia quàm forma, sed hoc dici nequit, ergò: probatur min. quia unio secundum dicenda, est respectus, sed omnis respectus debet esse posterior, quàm sint extrema; ergò unio non potest dici prior esse in materia, quàm sit forma. §. I. negando ma. quia pro prioritate naturæ forma est prior in materia, quàm sit unio, & pro illo signo forma non est nisi fundamentalitèr unita, formalitèr verò per ipsam unionem pro

pro instanti sequenti, quemadmodum etiam dicimus de distinctione, quod duo aliqua extrema se ipsis primò sint fundamentaliter distincta, & de duobus albis, quæ primò sunt fundamentaliter similia, formaliter verò per similitudinem superadditam. Veruntamen, quia difficultates non pauca oriri possunt ex hac distinctione & responsione, si enim sunt fundamentaliter unita, non videtur requiri amplius alia aliqua, & si addit illa fundamentalis unio extremis aliquid, duæ erunt uniones diversæ in eodem composito, una fundamentalis & altera formalis, si verò nihil addit, tunc non possunt magis dici unita, quam quando extrema erant separata, cum tunc essent fundamentaliter unita, id est, formaliter unibilia, propter istas inquam difficultates. R. 2. concessa ma. negando mi. cum minori probationis suæ, quia universaliter verum non est, quod relatio debet esse posterior, quam sint sua extrema, ut patet in primis de Relationibus Divinis, in quibus datur prioritas originis inter Patrem & filium, cum tamen Pater constituitur per relationem ad Filium, deinde etiam in creatis, apud omnes ponitur, quod actio sit relatio, & tamen actio est prior, quam sit terminus; Unde videtur mihi posse distingui minor probationis: respectus debet esse posterior, quam sint extrema, si respectus non sit ratio constitutiva extremorum, concedo mi. si sit ratio constitutiva extremorum sub determinata & particulari ratione & denominatione, nego mi. & consequentiam.

Urgetur: Magis est forma proportionata ad materiam, quam unio, ergò unio nullo modo poterit esse prior in materia, quam forma: patet ant. consequentia probatur, quia illud non esse prius in materia, quod non potest facere per se primò unum compositum, sed materia non potest facere unum per se primò compositum cum unione; ergò unio non poterit esse prior in materia. Sed R. dist. ant. magis proportionata est forma ad materiam, quam unio in ratione extremi, concedo ant. in ratione vinculi & connexionis, nego ant. & dist. similiter consequens & nego consequentiam. Ad probationem respondeo dist. ma. non debet esse prius ut quod, concedo, ut quo, nego ma.

Replicatur: Unio non est ut quo prior in composito, quam sit alterum extremum, ergò nullo modo esse debet prior; probatur ant. quia datur aliquod compositum, in quo nulla est unio, ergò nequè dici potest prior ibi esse; probatur ant. quia Verbum Divinum dicitur unitum naturæ humanæ, & tamen in ipso nulla est unio, propter suam summam immutabilitatem & infinitatem, ergò. R. negando ant. cum sua probatione, ad Probationem de Verbo Divino R. dist. ant. Verbum Divinum dicitur unitum sine unione reali in Verbo subiectata, transeat ant. ad Ipsum terminatè, nego ant. & consequentiam. Itaque replica ista convincit, & probat conclusionem nostram, nam si in Verbo Divino debet aliquid admitti, quod Ipsum terminetur &

subiectetur in natura humana, nec aliàs dici possent unita multò magis inter materiam & formam, quæ de se sunt capaces ad respiciendos tales respectus. Nec valet recurrere ad improportionem inter Verbum & naturam humanam, quia ex hac aliud deduci non potest, quam quod propter improportionem unio sit futura supernaturalis, in proportionatis verò naturalis.

Dico 2. Unio non consistit in denominatione uniti; esse in materia cum forma orta ex negatione conjunctionis, cum cæteris formis sine ullo positivo superaddito; neg. in intima præsentia locali, neg. in applicatione tali. Hæc est contra nonnullos Recentiores; &

IV.
Unio in quo consistat.

Probatur quoad primam partem: Potest Deus materiam expoliare omni formâ substantiali, eamquè conservare sic expoliatam, sed in tali casu habet negationem omnis formæ, ergò denominatio uniti orta ex negatione conjunctionis cum cæteris formis, non sufficit, ut dicatur, unita huic vel illi formæ.

Secundò: Quia ex hoc sequeretur, quod defacto materia prima in me existens esset unita lapidi, sed hoc est inconvenientissimum, ergò: probatur sequela, quia materia prima mea habet negationem conjunctionis cum forma ligni, canis & arboris, ergò si talis negatio sufficit, sequeretur quod defacto materia prima mea esset unita formæ lapidi.

Probatur secunda pars: Si unio non esset aliud, quam indistantia, sequeretur primò, quod anima rationalis posset se naturaliter reunire corpori, sed hoc est inconveniens, ergò: probatur sequela, quia Angelus, imò ipsa anima potest se facere intimè præsentem corpori, ergò si unio non est aliud quam intima præsentia, sequeretur, animam naturaliter posse reuniri corpori, quod autem hoc sit conveniens asserere, inde probò: quia alioquin connaturaliter daretur resurrectio, quod adeò tutum non est. Deinde sequeretur, quod Christus Dominus in utero & natiuitate suâ, informasset uterum beatissimæ suæ Matris Virginis, in Resurrectione sepulchralem lapidem, in ascensione cælos, sed hæc esse inconvenientia, quis non videt? ergò: probatur tamen sequela, quia Christus Dominus fuit intimè præsens utero Matris suæ, lapidi sepulchri, & cælis, ergò si unio non est aliud, quam intima præsentia, sequitur, Christum Dominum iis fuisse Unitum.

Dices: Hoc non sequi, quia Christi Domini materia fuit jam sub alia forma, & forma lapidis, cælorum, sub alia materia, adeoque licet fuerit intimè præsens, non poterat tamen dici, quod esset iis unitus. Sed Contra primò: Illa negatio conjunctionis cum alia forma, non potest facere, ut aliquid dicatur alteri unitum, ut patet ex prima parte. Contra secundò: Materia Christi poterat uniri formæ uteri, lapidis, & cælorum, ut patet ex dictis: ut potè cum sit ejusdem rationis, & omnium formarum capax; ergò si unio non est aliud quàm

indistantia; cum tunc temporis habuerit indistantiam, habere debuit quoque unionem. Contra tertio: Si non fuit Christus unius lapidi, vel caelis, sequitur, quod unio non sit sola indistantia, quod sic probatur: quia Christo Domino repugnabat unio, & tamen non repugnabat indistantia, ergo non est indistantia. Ex hinc

VI. Probatur secundo eadem pars

ad hominem: Quia Authores huius opinionis vel intelligunt per non distantiam seu intimam praesentiam materiae & formae inter se, vel in ordine ad hunc locum; si primum, animam posse naturaliter resuscitare hominem, sed hoc est inconvenientissimum, nec dicere potest aliquis, id non posse, quia nequit conaturaliter reproducere corpus, quia pono casum de anima S. Francisci, Catharinae de Bonna & aliorum plurimorum Sanctorum, quod se faciant intime praesentes suis corporibus incorruptis, ergo in tali casu naturaliter resuscitabant totum hominem. Vel intelligunt secundum, tunc sequitur, quod homo toties moriatur, quoties perdit praesentiam localem, & toties iterum reviviscat, quoties denuo acquirit eam, quia toties homo moritur, quoties perdit unionem ad corpus anima, & toties reviviscit, quoties acquirit eandem, sed secundum ipsos, quoties perdit praesentiam localem, perdit unionem, ergo toties moritur & toties reviviscet, quoties acquirit eam.

VII.

*Unio non est
modus sub-
stantialis.*

Dico 3. *Unio materiae & formae non est quid absolutum substantiale, seu aliquis modus substantialis: Hoc est contra Recentiores Neotericos.*

Probatur primo: Quia posito quocunque absoluto in materia & forma, non intelligitur materia & forma unita, ergo unio non est quid absolutum substantiale: probatur ant. quia omne absolutum est ad se, sed per hoc quod res sit ad se, non intelligitur unita alteri, ergo posito quocunque absoluto, non intelligitur materia unita formae.

Probatur secundo: Quia si unio esset modus substantialis absolutus, materia prius substantialiter mutaretur recipiendo in se unionem, quam mutaretur per formam, sed hoc dici nequit, cum primo secundum omnes per formam mutetur, ergo: probatur ma. quia si in materia immediate ponitur, veluti causalitas quoad esse unitum, tunc certe debet esse prior quam sit forma, ergo materia prius mutabitur per unionem, quam per formam; si vero ponitur ex parte formae, tunc aliquid inconueniens sequitur, videlicet formam esse subjectum mutationis substantialis, quod in bona Philosophia male sonorum est; probatur tamen sequela, quia unio per se producitur per veram actionem distinctam ab actione, qua producitur forma, saltem in generatione hominis, cuius anima à Deo creatur, ut etiam ipsi Adversarii fatentur: ergo si per propriam actionem producitur & in forma recipitur, veluti in subjecto, forma ergo est subjectum mutationis substantialis, quia acquirit in se aliquid substantiale, quod ante non habebat, ergo.

Probatur tertio: Quia nulla est necessitas statuendi aliquid absolutum substantiale ad hoc, ut materia & forma uniantur inter se, ergo; probatur ant. quia si esset aliqua maxime ex eo, ut terminet actionem substantialem, vel ad fundandam relationem praedicalementem unionis, aut ad salvandam, denominationem, quod sit modus substantialis substantialiter uniens, sed nulla harum urget, ergo: ma. est certa, nam propter istas rationes communiter Adversarii ponunt unionem esse quid absolutum substantiale; sed probatur in. quoad primum, quia actio unitiva non dicitur ideo praecise substantialis, quasi verò intrinsicè attingat terminum substantialem, sed tantum extrinsecè, eo quodammodo, quo generatio sumpta pro praevia alteratione dici solet substantialis, nam si per illam actionem unitivam aliqua substantia produceretur, tunc redit in contra probatio secunda, quia vel materia prius mutaretur per unionem, quam per formam, vel forma dici debeat subjectum mutationis substantialis: probatur minor eadem, quoad secundam partem, quia materia & forma sine aliquo superaddito habent sufficientem rationem fundandi, ex eo quod una sit per se potentia, & altera per se actus. Deinde si ad fundandam relationem unionis deberet aliquid substantiale admitti absolutum tanquam ratio fundandi, sequeretur, quod illud substantiale deberet esse in utroque extremo, quia qualis ratio fundandi, talis est etiam terminandi, sed hoc est contra Adversarios, quia alioquin deberent admittere duplicem modum substantialem. Nec propter tertium aliquid tale absolutum poni debet, quia unio non ideo dicitur substantialis, quasi verò in entitate sua esset substantia, aut modus substantialis, sed hoc est contra Adversarios, quia alioquin deberent admittere unam ad alteram, quemadmodum etiam unio hypostatica dicitur talis, non quod ipsa sit hypostasis, sed quia est ad hypostasim, & omnis actio dicitur substantialis, quae substantiam producit, non quod sit substantia, sed quod habeat pro termino substantiam. Sed in Contra

Arguitur: Si unio non esset substantia, materia & forma, non unirentur substantialem, sed hoc est falsum, ergo. Probatur ma. quia nihil potest uniri substantialiter per accidens, ergo. R. dist. ma. non unirentur substantialiter, id est, medià aliqua substantia, concedo ma. unirentur substantialiter, id est, non facerent unam per se substantiam, nego ma. & distincta similiter mi. nego consequentiam. Ratio patet ex paulò dictis, quia non dicitur unio substantialis, quod ipsa intrinsicè, & in entitate sit substantia, sed tantum extrinsecè, eo quod pro termino habeat substantiam.

Instatur: Unio debet esse proportionata cum partibus quas unit, sed partes substantiales sunt, ergo etiam unio debet esse talis. R. dist. ma. debet esse proportionata, hoc est sufficiens ad uniendum, concedo ma. debet esse proportionata in entitate, nego ma. & concessa mi. nego consequentiam. Itaque dicitur unio sufficienter proportionata, ex eo

ex eo, quod sit ratio formalis uniendo extrema, sicut patet de pluribus aliis, quæ sibi proportionata dicantur, ex ratione actionis, non ex entitate.

Urgetur: Quæ intrinsecè includuntur in composito cum partibus componentibus, debent proportionari intrinsecè & in entitate, sed unio intrinsecè includitur in composito, ergo. *R.* concessa ma. dist. mi. unio intrinsecè includitur in composito, tanquam pars intrinsecè constitutiva, nego mi. tanquam vinculum, & nexis necessariò requisitus, concedo mi. & nego consequentiam.

DICO 4. Unio inter materiam & formam est quid accidentale, non tamen absolutum, sed respectivum de genere extrinsecus adveniens. Hæc in principiis Scotist. communis est. Et

Probatur prima pars ex dictis sufficienter, si etenim non est aliquid substantiale absolutum, sequitur quod debeat esse quid accidentale, cum ens primò sui divisione partiat in substantiam, & accidens.

Probatur ergo secunda pars 1. Quia si esset aliquod accidens absolutum, vel deberet esse de genere quantitatis, vel de genere qualitatis, sed nullam ex his esse potest, ergo. ma. patet, probatur min. & imprimis quod non sit quantitas, quia hæc, ut dixi in Logica, non subiectatur in materia nec in forma, sed in composito, ergo non potest esse de genere quantitatis, probatur consequentia, quia unio debet subiectari in materia vel in forma, sed quantitas non subiectatur in his, ergo quantitas non est unio.

Probatur etiam, quod non possit esse qualitas, quia si esset aliqua qualitas, maximè deberet esse dispositio prævia, hæc nequit esse, ergo. probatur mi. quia dispositiones, quas agens introducit in materiam, ut formam contrariam expellat, recipiuntur in toto composito, ergo adveniente novâ formâ, desinunt illæ dispositiones, ergo unio non est qualitas disponens, quia hæc debet manere cum nova forma.

Probatur secundò: Tum quia materia respicit prius formam substantialem quàm accidentalem, ergo etiam prius illi unitur, & consequenter, unio non potest esse aliquid accidens absolutum: probatur ant. quia prius & equaliter respiciunt se actus & potentia, quæ possunt facere unum per se, quàm cum quibus faciunt unum per accidens, sed &c. ergo: probatur etiam supra prima consequentia, quia actus eo ordine uniuntur materiæ, quo eam respiciunt: sed actus substantialis primò eam respicit, ergo prius unitur; tum ex dictis supra, ubi docui materiam non recipere formam mediante aliquâ potentia superadditâ.

Dices: Ea quæ sunt priora intentione, sunt posteriora executione, sed actus substantialis est prior intentione materiæ, ergo posterior executione, ergo materia in executione primò recipit formam accidentalem, quàm substantialem. *R.* dist. ma. si sint ejusdem ordi-

nis & rationis, transeat ma. si non sint, nego ma. Vel aliter si unum sine alio haberi non possit, concedo ma. si unum sit capax alterius absquè alio, nego ma. Itaque materia & forma sunt ejusdem rationis, & ordinis, ita ad se invicem proportionata, ut nullo indigeant alio medio ad hoc, ut sibi invicem uniantur, adeoq; non tantum intentione, sed etiam executione forma est prior, quàm quodcumq; accidens.

Probatur tertia pars: Quia illud est respectivum, cujus totum esse est ad aliud se habere, sed esse unionis est ad partes unitas, ergo unio est quid respectivum: ma. patet à sensu contrario, quia illud est absolutum, cujus totum esse est ad se, ergo. probatur mi. quia unio non potest concipi nisi per ordinem ad partes unendas vel unitas, ergo totum ipsius esse est ad partes, quæ sunt aliquid aliud ab ipsa unione.

Quod autem sit relatio extrinsecus adveniens, etiam probatur, quia illa est relatio extrinsecus adveniens, quæ positus extremis non necessariò resultat, sed unio positus extremis non necessariò resultat, ergo. probatur mi. quia materia & forma possunt Divinitus existere in rerum natura, absquè eo quod sibi uniantur, sed extrema relationum intrinsecus advenientium non possunt sic existere, quin statim resultaret relatio, ita quidem, ut nec Divinitus impediri possit, ergo unio non erit relatio intrinsecus adveniens, & consequenter, cum tamen sit ad aliud, erit quid respectivum de genere extrinsecus advenientium.

Dices: Ad relationem non datur motus, sed ad unionem datur motus, actio scilicet unitiva vel generativa, ut aliqui volunt, ergo unio non est relatio. *R.* dist. ma. ad relationem non datur motus, si sit relatio intrinsecus adveniens, transeat ma. si sit extrinsecus adveniens, nego ma. & consequentiam. Sed

Quæres: Ad quod nam prædicamentum hæc relatio pertineat? *R.* Quod possit dici, pertinere ad habitum, quia per illam dicitur materia habere formam, & forma haberi à materia, aut considerando eam ex parte materiæ collocari poterit ad Passionem, quia materia ratione ipsius transmutatur & quodammodo patitur: si verò consideretur ex parte formæ, ad actionem statuere valebis, quia ratione illius forma agit in materiam eam transmutando formaliter. Ita habet Doctor 4. d. 12. q. 1. sub C. idem quærens, ubi ait: quod unio ex parte subiecti se tenens reduci potest ad prædicamentum passionis, si passio non tantum dicat respectum ad agens, sed etiam ad formam informantem, unio autem se tenens ex parte formæ, reduci potest ad prædicamentum actionis, si actio non tantum dicat respectum agentis sed etiam informantis. Ex qua responsione & verbis Scoti, nova hæc oritur controversia, pro qua sit

QUÆ-

XI.

XII.

XIII.